

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2023/2024

Wydział Inżynierii Materiałowej i Fizyki

Kierunek studiów: Inżynieria Materiałowa

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Kod kierunku: IM

Stopień studiów: I

Specjalności: Technologie druku 3D

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Metrologia
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Metrology
KOD PRZEDMIOTU	WIMiF IM oIS D3 23/24
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty specjalnościowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	2.00
SEMESTRY	6

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	LABORATORIUM	LABORATORIUM KOMPUTERO- WE	SEMINARIUM	PROJEKT
6	15	0	15	0	0	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 Cel przedmiotu 1 Zapoznanie studentów z podstawami metrologii technicznej

Cel 2 Cel przedmiotu 2 Uzyskanie wiedzy przez studentów na temat systemów współrzędnościowych

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1 Wymaganie 1 Znajomość użytkowania komputera

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza Efekt kształcenia 1 Ma podstawową wiedzę z fizyki obejmującą mechanikę punktu materialnego, optykę.

EK2 Umiejętności Efekt kształcenia 2 Ma umiejętność prezentacji ustnej w języku polskim lub obcym zagadnień dotyczących inżynierii materiałowej.

EK3 Umiejętności Efekt kształcenia 3 Ma umiejętność planowania i przeprowadzania podstawowych metod badania materiałów inżynierskich, obsługi specjalistycznej aparatury naukowo-badawczej oraz potrafi gromadzić i opracowywać wyniki badań i oceny błędów pomiarowych.

EK4 Umiejętności Efekt kształcenia 4 Potrafi zastosować do formułowania i rozwiązywania zagadnień materiałowych w technice metody analityczne, symulacyjne oraz eksperymentalne

6 TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁAD		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Treści programowe 1 Metrologia i jej podział. Układ SI. Podstawy teorii pomiarów. Podział i analiza błędów. Metody szacowania niepewności pomiarów. Metody statystyczne w zapewnieniu jakości. Przykłady narzędzi pomiarowych wielkości geometrycznych: wzorce, sprawdziany, urządzenia pomiarowe.	4
W2	Treści programowe 2 Współczesne rozwiązania konstrukcyjne współrzędnościowych maszyn pomiarowych. Maszyny pomiarowe z czwartą osią (obrotową). Materiały konstrukcyjne dla maszyn pomiarowych. Szybkie maszyny pomiarowe dla potrzeb systemów produkcyjnych. Wielkogabarytowe Maszyny Pomiarowe. Współrzędnościowe Ramiona Pomiarowe (WRP): konstrukcja i parametry techniczno-metrologiczne. Rodzaje głowic używanych w WRP. Systemy zwiększające zakres WRP. Zastosowania WRP	3
W3	Treści programowe 3 Głowice mierzące, budowa i zastosowania. Głowice skanujące. Dobór parametrów skanowania. Systemy głowic wielotrzpieniowych	2
W4	Treści programowe 4 Systemy optyczne: działające na zasadzie światła strukturalnego, triangulacji laserowej, czasu przelotu wiązki, fotogrametryczne	2
W5	Treści programowe 5 Model geometryczny. Elementy geometryczne. Ogólna koncepcja wymiaru zewnętrznego i wewnętrznego. Układy tolerancji i pasowań ISO Wprowadzenie do tolerowania geometrycznego. Tolerancje kształtu Bazy, elementy bazowe i odwzorowania elementów bazowych. Tolerancje kierunku, położenia, kształtu wyznaczonego zarysu lub powierzchni, bicia. Tolerancje kątów i stożków. Tolerancje ogólne. Kontrola odchyłek wymiarowych i geometrycznych. Komputerowo wspomagane tolerowanie i sprawdzanie.	4

LABORATORIUM		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Treści programowe 1 Analiza dokumentacji technicznej i dobór przyrządów pomiarowych. Pomiary wymiarów uniwersalnymi przyrządami pomiarowymi.	2
L2	Treści programowe 2 Analiza statystyczna i opracowanie wyników pomiarów seryjnych . Weryfikacja rozkładu normalnego. Test χ^2 .	2
L3	Treści programowe 3 Wyznaczanie niepewności pomiaru. Opracowywanie budżetu błędów. Zastosowanie metody typu A i B w szacowaniu niepewności standardowych. Wyznaczanie niepewności standardowej złożonej, współczynnika rozszerzenia k. Wyznaczanie niepewności rozszerzonej. Przedstawianie wyników pomiaru.	2
L4	Treści programowe 4 Pomiary powierzchni swobodnych na współrzędnościowej maszynie pomiarowej- opracowanie specyfikacji wymiarowej	2
L5	Treści programowe 5 Pomiary optyczne- głowica triangulacyjna laserowa zamontowana na Współrzędnościowym Ramieniu Pomiarowym lub Współrzędnościowej Maszynie Pomiarowej.	2
L6	Treści programowe 6 Pomiary optyczne Skanerem 3D światła strukturalnego. Budowa mapy błędów	2
L7	Treści programowe 7 Zastosowanie współrzędnościowych maszyn i ramion pomiarowych do kontroli tolerancji geometrycznych	3

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Narzędzie 1 Wykłady

N2 Narzędzie 2 Laboratoria komputerowe

N3 Narzędzie 3 Praca w grupach

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	15
Egzaminy i zaliczenia w sesji	0
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zalecanej literatury	0
Opracowanie wyników	15
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	0
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2.00

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Ocena 1 Obecność na zajęciach

F2 Ocena 2 Praca indywidualna przy wykonywaniu zadań

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Ocena 1 Zaliczenie

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W1 Ocena 1 100% obecność na zajęciach laboratoryjnych

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 2.0	poniżej 50% procent wymagań na ocenę 5.0
NA OCENĘ 3.0	51% wymagań na ocenę 5,0.
NA OCENĘ 3.5	68 % wymagań na ocenę 5,0.
NA OCENĘ 4.0	78 % wymagań na ocenę 5,0

NA OCENĘ 4.5	89 % wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 5.0	Student charakteryzuje współrzędnościową technikę pomiarową. Opisuje współczesne rozwiązania konwencjonalnych współrzędnościowych maszyn pomiarowych. Charakteryzuje maszyny pomiarowe z czwartą osią (obrotową), głowice mierzące, budowę i zastosowania, głowice skanujące. Dobiera parametry skanowania. Charakteryzuje systemy głowic wielotrzpieniowych. Stosuje oprogramowanie stosowane w WTP oraz ocenia poprawność przeprowadzanych pomiarów wykorzystując metody ich statystycznego opracowania we WTP.
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 2.0	poniżej 50% procent wymagań na ocenę 5.0
NA OCENĘ 3.0	51% wymagań na ocenę 5,0.
NA OCENĘ 3.5	68% wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 4.0	78 % wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 4.5	89 % wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 5.0	Student potrafi przeprowadzić ustną prezentację wyników i zaprezentować ją w grupie. Potrafi posłużyć się podstawowymi narzędziami umożliwiającymi prezentację przebiegu ćwiczenia za pomocą opisu jak również rysunku.
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 2.0	poniżej 50% procent wymagań na ocenę 5.0
NA OCENĘ 3.0	51% wymagań na ocenę 5,0.
NA OCENĘ 3.5	68% wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 4.0	78 % wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 4.5	89 % wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 5.0	Student potrafi zaprojektować automatyczny i ręczny program pomiarowy. Potrafi opracować wyniki pomiarów wraz z niepewnością pomiaru. Zna podstawowe narzędzia statystyki i umie je zastosować w opracowaniu wyników pomiarów.
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 2.0	poniżej 50% procent wymagań na ocenę 5.0
NA OCENĘ 3.0	51% wymagań na ocenę 5,0.
NA OCENĘ 3.5	68% wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 4.0	78 % wymagań na ocenę 5,0
NA OCENĘ 4.5	89 % wymagań na ocenę 5,0

NA OCENĘ 5.0	Student umie przeprowadzić symulacyjne i eksperymentalne pomiary w oprogramowaniu metrologicznym. Wie jak przeprowadzić filtracje wyników pomiarowych z współrzędnościowych systemów optycznych tak aby nie utracić wiarygodności pomiarów.

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K1_UO02 K1_UO03 K1_UO06	Cel 1 Cel 2	W1 W2 W3 W4 W5 L1 L2	N1 N3	F1 F2 P1
EK2	K1_W24 K1_UO03 K1_UO04	Cel 1 Cel 2	W1 W2 W3 W4 W5 L3 L4 L5	N2 N3	F1 F2 P1
EK3	K1_UO01 K1_UP01	Cel 1 Cel 2	W1 W2 W3 W4 W5 L5 L6 L7	N1 N3	F1 F2 P1
EK4	K1_W18 K1_UB04 K1_K03	Cel 1 Cel 2	W1 W2 W3 W4 W5 L4 L5 L6 L7	N1 N2 N3	F1 F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] | Władysław Jakubiec, Jan Malinowski — *Metrologia wielkości geometrycznych*, , 2018, Wydawnictwo Naukowe PWN
- [2] | Eugeniusz Ratajczyk, Adam Woźniak — *Współrzędnościowe systemy pomiarowe*, Warszawa, 2016, OWPW
- [3] | Zbigniew Humienny i inni — *Specyfikacje geometrii wyrobów*, Warszawa, 2005, WNT

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] | — *Podręcznik Metrologii Mitutoyo*, Miejscość, 2019, Wydawnictwo
- [2] | Jerzy Śladek — *Dokładność Pomiarów Współrzędnościowych*, Kraków, 2011, Politechnika Krakowska

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr hab. inż. prof. PK. Ksenia Ostrowska (kontakt: ksenia.ostrowska@pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

1 dr inż. Robert Kupiec (kontakt: robert.kupiec@pk.edu.pl)

2 mgr inż. Maciej Gruza (kontakt: maciej.gruza@pk.edu.pl)

3 mgr inż. Izabella Sanetra (kontakt: mail@example.com)

4 mgr inż. Katarzyna Składanowska (kontakt: mail@example.com)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejscowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....
.....